

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2293

Vragen van de leden **Karabulut** (SP), **Ploumen** (PvdA) en **Van Ojik** (GroenLinks) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *de mogelijke invoering van twee wetten in Guatemala* (ingezonden 20 maart 2019).

Antwoord van Minister **Blok** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 15 april 2019).

Vraag 1, 3 en 4

Bent u bekend met de zorgen van mensenrechtenorganisaties en VN-experts over twee wetten die mogelijk ingevoerd gaan worden in Guatemala, te weten nr. 5377, die amnestie regelt voor misdaden begaan tijdens de burgeroorlog, en nr. 5257, die striktere regels oplegt aan niet-gouvernementele organisaties (ngo's)?¹

Deelt u de zorgen van de mensenrechtenorganisaties en VN-experts over de wetten? Zo nee, waarom niet?

Heeft u, of is in EU-verband, kritiek geuit op deze wetten? Zo nee, waarom niet en bent u bereid dat alsnog te doen?

Antwoord 1, 3 en 4

Ja, ik ben bekend met de zorgen van mensenrechtenorganisaties en VN-experts over de wetten nr. 5377 en nr. 5257. Ik deel deze zorgen inderdaad. Indien aangenomen, verleent de wet nr. 5377 algehele amnestie voor misdrijven tussen 1990–1996, inclusief aan daders van ernstige mensenrechtenschendingen waaronder genocide en marteling. Hiermee houdt Guatemala zich niet aan haar verplichtingen onder internationaal recht. Tevens draagt dit niet bij aan het verzoeningsproces waar Guatemala zich de afgelopen 33 jaar hard voor heeft ingespannen. Bij de ngo-wetgeving bestaat het risico dat de vrijheid van meningsuiting van ngo's wordt beperkt en de maatschappelijke ruimte in Guatemala krimpt.

Ik heb de Nederlandse zorgen over beide wetsvoorstellen op 13 maart jl. overgebracht in een constructief gesprek met de Guatemalteekse Minister van Buitenlandse Zaken, Sandra Jovel. Ook de ambassadeur in Costa Rica, mede

¹ Guatemala: Legislative initiatives seriously threaten human rights, <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2019/02/guatemala-legislative-initiatives-seriously-threaten-human-rights/>, 12 februari 2019 & Guatemala: Reject Amnesty for Atrocities, <https://www.hrw.org/news/2019/03/13/guatemala-reject-amnesty-atrocities>, 13 maart 2019 & Guatemala Congress must not pass «amnesty» bill for rights violations, say UN experts, <https://reliefweb.int/report/guatemala/guatemala-congress-must-not-pass-amnesty-bill-rights-violations-say-un-experts>, 11 maart 2019

geaccrediteerd voor Guatemala, heeft in februari de Nederlandse zorgen kenbaar gemaakt in een gesprek met Sandra Jovel. Binnen EU-raadskader heeft Nederland zich, samen met een aantal andere lidstaten, ervoor ingezet een gezamenlijk signaal af te geven, wat resulteerde in een verklaring van de EU Hoge Vertegenwoordiger namens alle lidstaten op 26 maart jl. Nederland heeft zich bij een verklaring gevoegd van het verband van donoren in Guatemala, de zogeheten G13, waar ook de lokale EU-ambassades, de Verenigde Staten en Canada in zitten. Daarnaast heeft Nederland in een nationale verklaring bij de VN Mensenrechtenraad de wetsvoorstellen genoemd.

Vraag 2

Kunt u aangeven wat de stand van zaken is van de wetten 5377 en 5257? Is uw verwachting dat deze binnen afzienbare tijd ingevoerd gaan worden?

Antwoord 2

De wetsvoorstellen liggen op het moment van schrijven bij het Guatemalaanse congres voor de derde lezing. Bij de vorige agendering van het wetsvoorstel over amnestieverlening is het benodigde quorum niet behaald, waardoor niet gestemd kon worden. Het is onzeker of en wanneer de wetsvoorstellen ter stemming worden gebracht in het congres en wat hiervan de uitkomst zou zijn.